

Johtokunta

Lausunto

1 (5)

16.8.2022 SP/2022/196
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN

Salassa pidettävä JulKL 24.1 § 17 k

Julkinen Finanssivalvonnan johtokunnan
makrovakauspäätöksen julkistamisen jälkeen
29.9.2022.

Finanssivalvonnan johtajan esitys makrovakaussäätöjen käytöstä

Finanssivalvonnan johtaja esittää, että Finanssivalvonnan johtokunta päättää

- asettaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 §:ssä mainitun muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen 0,0 prosentin suuruiseksi
- jatkaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 11 §:n nojalla 28.6.2021 tehdyn enimmäisluototussuhteen alentamispäätöksen voimassaoloa. Päätöksellä alennettiin muiden kuin ensiasunnon hankintaa varten otettujen uusien asuntolainojen enimmäisluototussuhdetta 5 prosenttiyksiköllä 85 prosenttiin.

Suomen Pankin lausunto

Suomen Pankki katsoo, että on perusteltua

- pitää muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0,0 prosentin tasolla,
- jatkaa 28.6.2021 tehdyn enimmäisluototussuhteen kiristämispäätöksen voimassaoloa.

1 Taloudellinen tilanne ja makrovakaussäätöjen näkymät

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on heikentänyt talouskasvua sekä Suomessa että maailmalla ja kiihdyttänyt inflaatiota entisestään. Sota on myös pahentanut pandemian aiheuttamia ongelmia kansainvälisissä toimitusketjuissa ja aiheuttanut häiriöitä muun muassa energian, lannoitteiden ja joidenkin raaka-aineiden saatavuuteen. Tämä on nostanut erityisesti energian ja viime aikoina myös ruoan hintoja voimakkaasti. Samalla kansainväliset rahoitusolot ovat kiristyneet kevään ja kesän aikana, kun keskuspankit maailman päätalousalueilla ovat kiristäneet rahapolitiikkaansa hillitäkseen inflaation voimakasta kiihtymistä.

Eurostatin ennakkotiedon mukaan kuluttajahintainflaatio oli heinäkuussa euroalueella 8,9 % ja Suomessa 7,9 %. Pohjainflaatio oli euroalueella 4,0 % ja Suomessa 4,8 %.

Suomen talouden kansainvälinen toimintaympäristö on heikentynyt merkittävästi. Suomen Pankin kesäkuun talousennusteen mukaan Suomen talous

Johtokunta

Lausunto

2 (5)

16.8.2022 SP/2022/196
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN

Salassa pidettävä JulkL 24.1 § 17 k

kasvaa tänä vuonna 1,7 % ja ensi vuonna vain 0,5 %. Vuonna 2024 talouskasvu elpyy hieman, kun kansainvälisen talouden häiriöt helpottavat asteittain. Sota on lisännyt voimakkaasti geopolitiittista ja taloudellista epävarmuutta, minkä vuoksi myös ennusteeseen liittyy tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Talous voi kasvaa ennakoituakin heikommin, ja myös taantuma on mahdollinen.

Kuluttajien luottamus heikentyi voimakkaasti jo kevään aikana ja heinäkuussa luottamusindikaattori saavutti mittaushistoriansa alimman lukeman. Heinäkuussa kuluttajat pitivät ajankohtaa erittäin huonona lainanotolle ja epäsuotuisana myös säästämiseksi. Myös kuluttajien arviot oman taloutensa tilanteesta sekä nyt että 12 kuukauden kuluttua synkkenivät. Suomen Pankin keräämän pankkien luotonannon seurantakyselyn (Bank Lending Survey) mukaan sekä asuntolainojen että kulutusluottojen kysyntä väheni heikentyneiden suhdannenäkymien ja korkojen nousun vuoksi, ja kysynnän odotetaan edelleen vähenvän syksyn aikana.

Työmarkkinoiden tilanne on kuitenkin edelleen hyvä. Kesäkuussa työllisyysasteen trendi kasvoi edelleen ja oli 74,0 %. Työttömyysasteen trendi oli 6,4 %, mutta sen lasku on pysähtynyt maaliskuun jälkeen. Heikentyvä taloustilanne jarruttaa myös työllisyyden kasvua.

Suomen pankkisektorin vakavaraisuus on edelleen keskimääräistä eurooppalaista tasoa parempi ja pankeilla on vakavaraisuusvaatimukset ylittäviä pääomia. Suomalaispankkien järjestämättömien luottojen määrä ja arvonalentumiset ovat pysyneet maltillisina. Sodan vaikutukset pankkien luottoriskeihin ja vakavaraisuuteen ovat vielä epävarmoja, mutta suomalaispankeilla on hyvät edellytykset sietää merkittäviäkin luottotappioita vahvan vakavaraisuutensa ansiosta.

Merkittävimmät Suomen rahoitusjärjestelmän haavoittuvuudet ovat edelleen pääosin rakenteellisia. Ne liittyvät etenkin joidenkin kotitalouksien suureen velkaantuneisuuteen, pankkijärjestelmän keskittyneisyyteen sekä rahoitusmarkkinoiden alttiuteen muiden Pohjoismaiden rahoitusjärjestelmien riskeille.

2 Yhteensopivuus muun talouspolitiikan kanssa

Talouspolitiikka on Suomessa ja euroalueella yhä verrattain elvyttävää, mutta rahapolitiikan normalisointi ja markkinaodotukset tulevista koronnostoista kiristävät rahoitusoloja. Markkinoilla odotetaan kuitenkin korkotason pysyvän lähi-vuosina edelleen historiallisesti tarkastellen maltillisena.

16.8.2022

SP/2022/196

SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN

Salassa pidettävä

JulkL 24.1 § 17 k

EKP:n neuvosto päätti heinäkuun kokouksessaan nostaa EKP:n kaikkia kolmea ohjauskorkoa 0,5 prosenttiyksikköä. Samalla se hyväksyi uuden rahapolitiikan välineen (Transmission Protection Instrument, TPI), jolla voidaan turvata rahapolitiikan vaikutuksen välittyminen kaikkiin euroalueen maihin, kun EKP:n neuvosto jatkaa toimia rahapolitiikan normalisoimiseksi. EKP:n neuvosto myös totesi, että korkoja on tarpeen nostaa vielä lisää tulevaisuuden kokouksissa. EKP:n neuvosto tekee korkopäätöksensä aina tilanteen mukaan. Päätösten taustalla ovat tuoreimmat tiedot talouskehityksestä, ja tarkoituksena on palauttaa inflaatiiovauhti keskipitkällä aikavälillä kahden prosentin tavoitteen mukaiseksi. EKP:n neuvoston kesäkuun päätöksen mukaisesti omaisuuserien osto-ohjelmassa (APP) tehtävät netto-ostot päättyivät 1.7.2022.

Kotimaisten yritysten, pankkien ja julkisen sektorin markkinavarainhankinnan kustannukset ovat kohonneet kiristyneiden rahoitusolojen seurauksena. Asuntolainojen viitekorot ovat nousseet, ja uusien asuntolainojen kysyntä on vähentynyt viime vuoteen verrattuna sekä korkojen nousun että suhdannenäkymien heikkenemisen seurauksena. Uusia yrityslainoja on yhä nostettu viime vuotta nopeammin, eikä yrityslainojen koroissa ole toistaiseksi näkynyt vastaavaa nopeaa nousua kuin asuntolainoissa, jotka ovat pitkään olleet poikkeuksellisen edullisia.

Finanssipolitiikka on Suomessa edelleen elvyttävää, sillä julkinen talous on selvästi alijäämäinen ja alijäämä on suurimmaksi osaksi rakenteellista. Julkisen velan suhteen BKT:hen ennakoidaan kasvavan lähivuosina suurten alijäämien vuoksi.

3 Johtopäätökset

Kokonaisuutenaan liittyvät riskit ovat maltilliset taloudellisen toimintaympäristön heikkenemisestä huolimatta. Tällä hetkellä ei ole merkkejä sellaisesta suhdanneluonteisesta riskien kasvusta, joka edellyttäisi muuttuvan lisäpääomavaatimuksen korottamista. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisen perusteena käytettävät ensisijainen riskimittari ja uudistettu riskimittaristo eivät viittaa tarpeeseen korottaa muuttuvaa lisäpääomavaatimusta. Sekä ensisijaisen riskimittarin että uudistetun riskimittariston perusteella luottosykli jatkaa Suomessa hiipumistaan.

Muutkaan rahoitusjärjestelmän rakenteellisia riskejä kuvaavat mittarit eivät viittaa tarpeeseen korottaa muuttuvaa lisäpääomavaatimusta. Asuntolainojen kannan kasvu on hidastunut, ja hoitamattomien lainojen osuus lainakannasta on vuoden ensimmäisen puoliskon aikana pienentynyt sekä asuntolainojen että kulutusluottojen osalta. Myös maksuhäiriöisten henkilöiden määrä on

Johtokunta

Lausunto

4 (5)

16.8.2022

SP/2022/196

SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN

Salassa pidettävä

JulkL 24.1 § 17 k

hieman pienentynyt viime vuoteen verrattuna. Yrityslainojen kannan vuosikasvu ei ole poikkeuksellisen nopeaa, ja pankkien luotonannon seurantakyselyn mukaan luottojen kysynnän odotetaan hidastuvan syksyllä, kun suhdannenäkymät heikkenivät ja korkotaso nousee. Kyselyn mukaan pankkien myöntämien yrityslainojen luottopolitiikka kiristyi vuoden 2. neljänneksellä.

Lisäksi yleisten suhdannenäkymien heikkeneminen, rahoitusolojen kiristymisen ja taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen puoltavat muuttuvan lisäpääomavaatimuksen säilyttämistä ennallaan.

Luottomarkkinoiden tilan ja talouden suhdannenäkymien valossa on perusteltua pitää muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0,0 prosentissa.

Talouden näkymien heikkeneminen on kasvattanut asuntomarkkinoihin liittyviä odotettua heikkomman kehityksen riskejä. Asuntokauppa ja -lainananto ovat vaimentuneet selvästi viime vuodesta ja palanneet pandemiaa edeltävälle tasolle. Tavanomaista pidempien lainojen osuus myönnettyistä asuntolainoista on kuitenkin yhä kasvanut. Kotitalouksien velkaantuminen on tasaantunut. Kotitalouksien velkojen suhde niiden käytettävissä oleviin tuloihin oli 134,0 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mikä on hieman vähemmän kuin edellisellä neljänneksellä. Suhteessa kotitalouksien rahoitusvaroihin velkaantuneisuus kuitenkin lisääntyi hieman varallisuuserien hintojen laskun vuoksi.

Osa kotitalouksista on voimakkaasti velkaantuneita suhteessa tuloihinsa. Tämä on keskeisimpiä rahoitusjärjestelmän rakenteellisia haavoittuvuuksia, ja nykyisessä epävarmassa suhdannetilanteessa on tärkeää huolehtia lainanottajien hyvästä riskinsieto- ja lainanhoitokyvystä. Asuntomarkkinoiden kehitys ei ole toistaiseksi ollut suhdannetilanne huomioiden poikkeuksellista, eikä tällä hetkellä ole merkkejä siitä, että asuntolaina- ja asuntomarkkinoiden toiminnassa olisi sellaisia ongelmia, joihin olisi tarpeen reagoida enimmäisluototussuhdetta korottamalla.

Muiden kuin ensiasunnon hankintaa varten otettujen uusien asuntolainojen enimmäisluototussuhde on perusteltua pitää edelleen 85 prosentissa. On myös perusteltua säilyttää ensiasuntolainojen enimmäisluototussuhde 95 prosentissa.

Johtokunta

Lausunto

5 (5)

16.8.2022

SP/2022/196

SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN

Salassa pidettävä

Julkl 24.1 § 17 k

SUOMEN PANKKI

Olli Rehn
pääjohtaja

Elisa Newby
osastopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Jakelu

Finanssivalvonnan johtokunta, Finanssivalvonnan johtaja, osastopäällikkö
Samu Kurri, toimistopäällikkö Arttu Kiviniemi